

Vloga antičnih literatur v komparativistiki (predgovor)

Blaž Zabel

Naloga tematskega sklopa, ki nosi naslov *Vloga antičnih literatur v komparativistiki*, je raziskati vpliv antične književnosti na razvoj primerjalne književnosti ter razmisliti o podobnostih in razlikah med antičnimi študijami in komparativistiko. Sodelujoči raziskovalci se tematike lotijo na več načinov: razpravljajo o zgodovini obeh ved, o vplivu antične književnosti na razvoj komparativistike, o večkulturnosti antike, o vplivih komparativistike na sodobne metode klasične filologije itd. Skozi te različne perspektive pričujoči prispevki pokažejo, da je bila antična književnost ključna za razumevanje nekaterih temeljnih vprašanj komparativistike in da sta bili primerjalna književnost in antične študije kot dve literarnovedni disciplini med seboj v produktivnem dialogu že od njunega nastanka. Pri tem pa raziskovalci ugotavljajo še, da je mogoče inovativne pristope k preučevanju antike poiskati v metodah primerjalne književnosti, da je primerjalna metoda ključna za celovito razumevanje antične književnosti in da moramo antiko razumeti kot večkulturno.

Tematski sklop odpre članek Blaža Zabela z naslovom »Primerjalna književnost in antične študije: uvod v zgodovino ved in metodologije«, ki razpravlja o vplivu antične književnosti in literarne kritike na razvoj zgodnje primerjalne književnosti v Franciji ter o vplivu komparativistike na razvoj antičnih študij. Članek »Beyond Comparison? Literary Appropriation and Its Effects on (Post-)Augustan Greco-Roman Text Production« Markusa Hafnerja se zatem sooči z vprašanjem vpliva starogrške književnosti na latinsko književnost, ki je v prvem članku predstavljena kot paradigmatična tema zgodnje komparativistike. Andrea Giannotti v članku »Debating Honor in Fifth-Century BCE Athens: Towards a Comparative and Intradisciplinary Approach« razmišlja o primerjalnih ter interdisciplinarnih pristopih, ki bi lahko pomagali pri razumevanju zgodovinskega in družbenega konteksta antične tragedije. V prispevku pokaže, da je sodelovanje med komparativistiko in antičnimi študijami produktivno tako za boljše razumevanje antike (npr. koncepta časti v tragediji) kot pri iskanju boljših metodoloških orodij (npr. raziskovanje antične tragedije v kontekstu antične filozofije). Podobno tudi Sergej Valijev v članku z naslovom »Filozofija in tragedija: primer Seneki pripisane drame *Herkul na Ojti*« ugotavlja, da

je nekatera antična dela praktično nemogoče razumeti brez upoštevanja komparativistične naravnosti antičnih študij. O antični tragediji razpravlja še Matic Kocijančič v članku z naslovom »Objokovati Mnogozdraha: mit o Antigoni, pokop sovražnikov in ideal sprave v starogrški literaturi«, v katerem izpostavi pomen in problematiko prevajanja antičnih del.

Zadnji trije prispevki tematskega sklopa se posvetijo vplivu antičnih književnosti in klasične filologije na razvoj primerjalne književnosti. Aleš Vaupotič se v članku z naslovom »Stari mojster in neizrekljiva beseda: uvod v kibertekstualnost prek starokitajske književnosti« loteva vprašanja svetovne književnosti in kurikula na univerzi. S pomočjo obravnave del *Dao de jing* in *Knjige premen* pokaže, prvič, da je antika večkulturni pojem (saj poleg latinske in starogrške književnosti obstajajo še druge antične tradicije), in drugič, da je branje in poučevanje ne-evropskih predmodernih literatur lahko produktivno za razumevanje sodobnih komparativističnih konceptov in splošno-humanističnih vprašanj. Brane Senegačnik v prispevku z naslovom »August Boeckh, klasični filolog in hermenevtik« razišče misel Augusta Boeckha, enega najpomembnejših filologov zgodnjega devetnajstega stoletja. Avtor opozori na velik pomen klasične filologije za razvoj literarne interpretacije in hermenevtike. Sklop zaključi prispevek Krištofa Jacka Kozaka z naslovom »Iz muzeja literarne arheologije: je tragedija okameneli fosil ali živi dinosaver?«, v katerem avtor kritično preučí najodmevnejše sodobne teorije o tragediji in tragičnem. Kot prepričljivo pokaže Kozak, je antična tragedija bistvena za razvoj številnih vplivnih teorij v sodobni komparativistiki.

Ancient Literary Traditions in Comparative Literature (An Introduction)

Blaž Zabel

The main aim of the special issue, entitled *Ancient Literary Traditions in Comparative Literature*, is to research the influence of ancient literature on the development of comparative literature and to reflect on the similarities and differences between the comparative discipline and classical studies. The articles collected here approach the topic from several perspectives: by addressing the history of both disciplines; by considering the role of ancient literature in the development of comparative literature; by discussing the multicultural aspects of antiquity; by considering the influence of comparative literature on contemporary methods in classical studies, etc. By considering these perspectives, contributors argue that ancient literature is a fundamental element in the development of key concepts and methods in comparative literature and that classical studies and comparative literature have always been in a productive dialogue. Several articles also suggest that innovative approaches to the study of antiquity can be found in comparative literature; that comparisons are necessary for a comprehensive understanding of ancient literary texts; and that antiquity must be treated as a multicultural phenomenon.

In the opening article entitled “Comparative Literature and Classics: An Introduction to History of Scholarship and Methodology,” Blaž Zabel discusses the influence of ancient literature and ancient literary criticism on the early French comparative literature, as well as the influence of comparative literature on the development of classical studies. Markus Hafner’s article “Beyond Comparison? Literary Appropriation and Its Effects on (Post-) Augustan Greco-Roman Text Production” focuses on the intricate relationship between ancient Greek literature and Latin literature, identified in Zabel’s article as a paradigmatic topic of early comparative literature. In “Debating Honor and the Fifth-Century BCE Athens: Towards a Comparative and Intradisciplinary Approach,” Andrea Giannotti discusses comparative and interdisciplinary approaches to the study of ancient tragedy and its socio-historical context. The article highlights the need for interdisciplinary collaboration

between comparative literature and classical studies in order to better understand ancient texts (*e.g.*, the concept of honor in tragedy) and to develop better methodological tools (*e.g.*, researching ancient tragedy in the context of ancient philosophy). In an article entitled “Philosophy and Tragedy: The Case of *Hercules on Oeta*, a Play Ascribed to Seneca,” Sergej Valijev also notes that it is impossible to interpret some ancient works without taking into account the comparative orientation of classical studies. Another article that considers ancient tragedy is Matic Kocijančič’s “Truly Bewept, Full of Strife: The Myth of Antigone, the Burial of Enemies, and the Ideal of Reconciliation in Ancient Greek Literature,” in which the author reflects on the difficulties of translating ancient works.

The last three contributors focus on the influence of ancient literature and classical philology on the development of comparative literature. In the article “The Old Master and an Ineffable Word: An Introduction to Cybertext Using Ancient Chinese Literature,” Aleš Vaupotič turns to world literature and university curricula. Discussing *Tao Te Ching* and *I Ching*, Vaupotič shows, first, that antiquity is a multicultural concept (for there exist other ancient traditions besides the Greco-Roman), and second, that reading and teaching non-Western pre-modern literatures can be productive for understanding contemporary concepts and questions in comparative literature and the humanities. In an article entitled “August Boeckh, Classical Philologist and Hermeneut,” Brane Senegačnik explores the work of August Böckh (or Boeckh), one of the most important philologists of the early nineteenth century. Senegačnik outlines the influence that classical philology had on the development of literary interpretation and hermeneutics. The issue concludes with an article by Krištof Jack Kozak entitled “From the Museum of Literary Archeology: Is Tragedy a Petrified Fossil or a Living Dinosaur?,” in which the author examines contemporary theories of tragedy and the tragic. As Kozak convincingly demonstrates, reflections on ancient tragedy are an essential part of several influential theories in contemporary comparative literature.